

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים ושבע

היכל
שלישי

מאמרים

א. ביום השמיני עצרת

ב. להבין שעם דמ"ע שהזמן גרמא

תקע"ב

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן

הרב רבי שניאור זלמן מליאדי

(בעל התניא והשו"ע)

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ.י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה

מאה ושלוש שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע ונ"ה שנה לנשיאותו

לזכות

נתן בן חי' שיינא מיכלא

וכל בני משפחתו שיחיו

צילום גוכתי"ק הצ"צ – סיום ד"ה ביום השמע"צ

– נדפס לעיל ע' זח –

MAAMMARIM
 BAYOM HASHMINI ATZERET—5572
 LEHOVIN TA'AM DEMITZVAT ASE SHEHAZMAN GROMO—5572

Copyright © 2005 by
 "KEHOT" PUBLICATION SOCIETY
 770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
 Tel. (718) 774-4000 / Fax 774-2718

Order Department:
 291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213
 (718) 778-0226 / Fax 778-4148
 www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved.

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עמפיינער פרעסס“ ע"י מרדכי ליב בן פיגא ויוסף יצחק בן ברכה
 Empire Press, 550 Empire Blvd., • Brooklyn, N.Y. 11225 • (718) 756-1473 / Fax (718) 604-7633

נדפס בדפוס „דע פרינט האוז“
 The Print House, 538 Johnson Ave., • Brooklyn, NY 11237 • (718) 628-6700 / Fax. (718) 628-6900

ב"ה.

פתח דבר

לקראת חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז הבעל"ט, הננו מוציאים לאור, שני מאמרים משנת תקע"ב, מאת כ"ק אדמו"ר הזקן זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע:

(א) מאמר ד"ה „ביום השמיני עצרת“, שנדפס כאן בפעם הראשונה מתוך גוכי"ק כ"ק אדמו"ר הצ"צ [ושייך לפ' לפינחס, שבו חל חג הגאולה י"ב-י"ג תמוז בשנה זו].

(ב) מאמר ד"ה „להבין מ"ש בלקוטי תורה בענין טעם דמצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות“.

שני מאמרים אלו הם משנת תקע"ב, ונדפסים כאן כעת בפעם הראשונה.

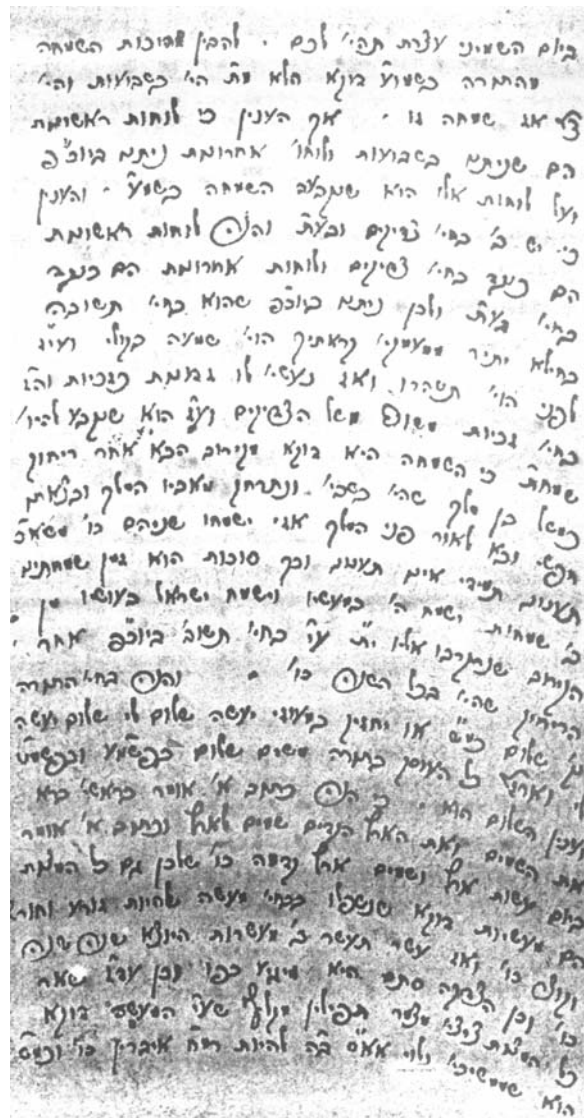
*

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בסוף הקונטרס צילום של גוף כ"ק אדמו"ר הצ"צ.

וכן הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים – נערכו ע"י הרה"ת ר' אלי' שי' מטוסוב.

מערכת „אוצר החסידים“

חג הגאולה, י"ב-י"ג תמוז, ה'תשס"ה
ברוקלין, נ. י.

צילום גוכתי"ק הצ"צ

– נדפס לעיל ע' ד –

גם שבחי גילוי שלה בבחי' ה"ח דדעת דז"א בלב כנ"ל מ"מ שרשה של בחי' מל' ה"ה למעלה בבחי' פנימי' חכ' וכתר כנ"ל וא"כ כמו שעוסקים למטה בנר"ן שבה כך הוא בבחי' מזלא דילה בפנימי' הכתר ששם אין בעלה מושל עליה, וכמו לע"ל דכתי' א"ח ע"ב כנ"ל ע"כ חייבות לעשות בעצמן דוקא מצד בחי' שרש עסק מ"ע שאהז"ג בבחי' דיוקן שלהם הנק' מזלא משא"כ במ"ע שהז"ג וד"ל.

ביום השמיני עצרת תהי' לכם, להבין שייכות השמחה מהתורה בשמ"ע דוקא הלא מ"ת ה' בשבועות והי' צ"ל אז שמחה זו. אך הענין כי לוחות ראשונות הם שניתנו בשבועות ולוחו' אחרונות ניתנו ביוכ"פ ועל לוחות אלו הוא שנקבעה השמחה בשמ"ע. והענין כי יש ב' בחי' צדיקים ובע"ת, והנה לוחות ראשונות הם כנגד בחי' צדיקים ולוחות אחרונות הם כנגד בחי' בע"ת ולכן ניתנו ביוכ"פ שהוא בחי' תשובה בחילא יתיר ממעמקי קראתיך הוי', שמעה בקולי, ועי"ז לפני הוי' תטהרו ואז נעשי' לו זדונות כזכיות והי' בחי' זכיות משוני' משל הצדיקים, ועי"ז הוא שנקבע להיו' שמח"ת כי השמחה היא דוקא מקירוב הבא אחר ריחוק כמשל בן מלך שהי' בשבי' ונתרחק מאביו המלך ובצאתו חפשי ובא לאור פני המלך אזי ישמחו שניהם כו' משא"כ תענוג תמידי אינו תענוג, וכך סוכות הוא זמן שמחתינו ב' שמחות ישמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו מן הקירוב שנתקרבו אליו ית' ע"י בחי' תשוב' ביוכ"פ אחר הריחוק שהי' בכל השנה כו'.

והנה בחי' התורה נק' שלום כמ"ש או יחזיק במעווי יעשה שלום לי שלום יעשה לי וארוז"ל כל העוסק בתורה משים שלום בפשמ"ע ובפשמ"ט. וענין השלום הוא.

ביום השמע"צ: המאמר כאן הוא הנחת כ"ק אדמור"ר הצ"צ (ונדפס כאן מגוכי"ק). וראה לקמן נוסח שני (באריכות יותר). ונמצא תוכן של איזה ענינים מהמאמר (בשינויים ובאריכות) בס' מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ד ע' א'רפג. ובשינויים והגהות מהצ"צ באוה"ת שמע"צ ע' א'תשעט ואילך.

לכמה מעיני המאמר ראה גם ד"ה ביום השמע"צ: באוה"ת שמע"צ ע' ב'קמט ואילך. וסה"מ עטר"ת (הוצאת תשמ"ח) ע' תרסג ואילך. סה"מ תרפ"ז ע' לו ואילך. תרצ"ט ע' 62 ואילך. וראה ד"ה בראשית ברא: בסה"מ תרצ"א (נמצא בדפוס). וסה"מ תש"ה ע' 67 ואילך.

מאמר זה נזכר גם בכ"מ באוה"ת: וירא כרך ד' תשמא, א. וישב רסח, ב. ויחי שעב, א. יתרו ע' תתא. משפטים ע' א'קיב. אקנה. תשא ע' א'תתכד. במדבר כרך ה' ע' א'תקצו. א'תרהנ. בלק ע' תתקנז. ואתחנן כרך ו' ע' ב'יח. נצבים ע' א'רסג. נ"ך כרך ב' ע' תשפת. אוה"ת ענינים ע' רס ביאה"ז ע' קיד וע' שס. קיצורים והערות לתניא ע' קטו. תר"ל ע' ב. סה"מ תרל"ו ח"ב ע' תקצו

[שם: ע' בד"ה בהשע"צ שלא נדפס וביאורו בענין קריאת התורה והיקיפה סביב הבימה בס' הצעטל' דתקע"ב בערך. וקאי על הכתי' שממנו נדפס המאמר כאן]. המשך וככה תרל"ז ע' טז. תרנ"ט ע' ז.

ביום השמע"צ תהי' לכם: פינחס כט, לה.

תשובה בחילא יתיר: זח"א קכט, ב.

ממעמקי קראתיך: תהלים קל, א.

לפני הוי' תטהרו: אחרי טז, ל.

נעשי' לו זדונות כזכיות: יומא פו, א.

תענוג תמידי אינו תענוג: ראה כתר שם טוב סקכ"א (ובמ"מ שם, בכש"ט הוצאת קה"ת תשס"ד).

ס' מאמרי אדהאמ"צ קונטרסים ע' תקסח (ובמ"מ שם).

ישמח ה' במעשיו וישמח ישראל בעושיו: תהלים קד, לא. קמט, ב. וראה לקו"ת שמע"צ פד, ג ואילך.

או יחזיק במעווי . . כל העוסק בתורה: ישע"י כז, ב. סנהדרין צט, ב. וראה גם תו"א יתרו קט, ב. לקו"ת מטות פו, ב. ובכ"מ.

כי הנה כתוב א' אומר בראשי ברא את השמים ואת הארץ הקדים שמים לארץ וכתוב א' אומר ביום עשות ארץ ושמים ארץ קדמה כו', שלכן גם כל המצות הם מעשיות דוקא שנשפלו בבחי' מעשה להיות זורע וחורש וקוצר כו' ואז עשר תעשר ב' מעשרות היוצא שנה שנה כו', וכן הצדקה סתם היא מיגיע כפו, וכן עד"ז שאר כל המצות ציצי' מצמר תפילין מקלף, שע"י המעשה דוקא הוא שממשיכי' גלוי אא"ס ב"ה להיות רמ"ח איברין כו' וכמ"ש ויניחהו בג"ע לעבדה זו רמ"ח מ"ע כו' וכמאמ' שכר מצוה מצוה דפי' שהשכר מצוה והג"ע נמשך ונולד מהמצוה עצמה. ולהבין זה איך כח המעשה גדול כ"כ להיות עי"ז המשכת אורות עליוני' עין לא ראתה אלקי' זולתך.

ב) אך הענין כי הנה יש ב' בחי' ממכ"ע וסכ"ע, פי' בחי' ממכ"ע הוא כמ"ש לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו שהוא בחי' השתלשלות העולמות, והיינו בחי' ד' חיות שבמרכבה שישנם בכל עולם ועולם, מבחי' פני שור נמשכי' כל נפשות הבהמות ומבחי' פני ארי' נשמה לכל החיות ומפני נשר לכל העופו' ומבחי' פני אדם שבמרכבה לחסידי או"ה, ויש עוד בחי' אדם והוא שעל הכסא דמות כמראה אדם ממנו נמשכי' נשמות ישראל, ויש בחי' מרכבה זו בכל עולמו' ב"ע מהעולם ועד העולם, נשמה מבריאה ורוח מיצי' כו', והכל לכבודי בראתיו שהשתלשלו' הוא מבחי' חכמה הנק' כבוד ל"ב נתיבות כידוע. אך כ"ז הוא בחי' ההשתלשלו' בהתהו' בחי' ומדרגות רוחני' כמו בחי' הנפשו' שאף נפש הבהמה רוחני' היא, וכן נפש הבהמי' שבאדם שנמשכ' מבחי' פני שור שבמרכבה, וכן הנפש האלקי' הרוחני' מבחי' פני אדם העליון שע"ז נאמר לכבודי בראתיו בראשית ההשתלשלו' הוא מבחי' חכמה כמ"ש ראשי' חכמה וממנה נמשכי' בחי' ומדרגו' שלמטה ממנה והכל ברוחנית. אבל להיות התהוות בחי' עשיה הגשמיות א"א להיות מבחי' השתלשלו', שעפ"י השתלשלו' א"א להיות התהוות הגשמיו' מן הרוחני' בשום אופן בעולם שאפי' יהי' כמה ריבוא רבבו' השתלשלות לא יועילו להיות התהוות בחי' גשמיות מהרוחניות. ולזאת א"א להיות התהוות הגשמיו' כ"א מבחי' שלמעלה מהשתלשלו' דהיינו עצמותו ית' שהוא כל יכול והיינו מבחי' רצון העליון כל אשר חפץ הוי'

דניאל כפי שרש נשמתו ביצי' או בעשי', והנה אליו בא בגילוי המראה גם בבחי' נר"נ שבו, אבל לחביריו לא בא אור הגילוי זה בבחי' נר"נ שלהם וז"ש דאינהו לא חזי אבל מזלייהו בבחי' יחידה שלהם ראו וחזו, וזהו מזלייהו חזי ע"כ חרדה נפלה עליהם עכ"פ אע"ג דלא חזי מצד בחי' המקיף הנק' מזלא שמאיר גם בתוכן לפעול החרדה כו'.

וכך יובן בכל מי שעושה מצוה למטה גם שאינו רק מבחי' נפש דעשי' הרי גם בחי' רוח שלו שביצי' ובחי' נשמה שלו שבבריאה עד בחי' ח"י שנק' מזלא שבאצי' ג"כ עוסקים במצוה זו, (וכמ"ש בכוונות דט"ז ע"ב) דכמו שהאדם עוסק למטה כך דיוקן אדם העליון למעלה כו' ע"ש ופי' דיוקן האדם הזה כמו שהוא למעלה הוא בחי' מזלא שלו שהוא בחי' שורש נשמת האדם למעלה מעלה כו', וא"כ הרי יובן ג"כ בענין מצות מעשיות דנשים ששרשם בבחי' המל' שמלבשת עד החזה כו' שאין זה רק בבחי' נר"נ דוקא אבל בחי' ח"י שנק' בחי' מזלא ה"ה למעלה הרבה מבחי' המדות שבז"א כידוע דשורש המצוה העצמי' דבחי' המל' הוא בפנימי' אור אבא דאבא יסד ברתא עד"מ מאותיות השכל שמהם נמשך הדיבור במבטא, וע"כ התינוק אינו יכול לצרף אותיות הדיבור כידוע מפני שאין בו כח החכ' לצרף כו' וגם אותיות שבשכל שרשן מעצמיות הנפש שהוא בבחי' ח"י, וכמ"ש במ"א מענין ויהי האדם לנפש ח' ות"א לרוח ממללא כו' וכך למעלה יובן בכל ענין עליות המל' עד פנימי' החכ' ופנימי' הכתר כנ"ל הכל הוא בבחי' עצם כח הדיבור כאשר עולה לשרשו שמשם לוקח מקור חוצבו כו' עד"מ כמו הדיבור שבאדם שעולה למעלה בעצמות נפשו בבחי' ח' יחידה שבו כנ"ל אבל בחי' הדיבור הבא במבטא יוצא הוא מהבל הלב שנק' חזה כנראה בחוש שהתפשטות או צמצום המבטא תלוי בהבל החזה אם הוא בהתפשטו' כמו בעת השמחה או בכיווץ כמו בעת הצער וכה"ג. וזהו נקבה ל' נקב ה' דהבל הלב שמשם יוצא הקול כו' ומשם נמשך ג"כ בחי' המוחי' והמדות שבדיבור אבל בחי' עצם כח הדיבור הוא בבחי' פנימיות דח"י שבנפש כנ"ל, וכך יובן למעלה בבחי' המל' שנק' דיבור שגם שאמר דמלבשת עד החזה כו' היינו רק בבחי' הדיבור עצמו הבא בגילוי כמו ויאמר אלקים יהי אור כו' וכה"ג אבל שורש עצם הדיבור העליון הוא בבחי' פנימי' חכ' וכתר כו' וד"ל.

ובזה יובן דכאשר בחי' נר"ן דנשים עוסקין במ"ע שהז"ג שהוא רק בחי' המל' המלבשת עד החזה שנר"ן שלה רק מהחזה כו', גם ששרשן בחי' יחידה למעלה מ"מ פטורות ע"י בעליהן מפני שאין בחי' דיוקן שלהם עוסק במ"ע זו מאחר שאין שורש מ"ע זאת רק בזמן דבחי' המל' שמקבלת מהחזה כו', אבל מ"ע שאהז"ג

וכמ"ש בכוונות דט"ז ע"ב: ס' הכוונות, דפוס ווינצי' ש"פ. וכן הובא גם בתניא קריא (קנג, סע"א). ונ"כ התינוק אינו יכול לצרף אותיות הדיבור כידוע: תניא אגה"ק ס"ה (קז, ב). לקו"ת שלח לו, ויהי האדם לנפש ח"י: בראשית ב, ז. נקבה ל' נקב ה': ראה לקו"ת קדושים כט, ד. וש"נ. ויאמר אלקים יהי אור: בראשית א, ג.

בראשי' ברא . . . ביום עשות . . . ארץ קדמה: בראשית א, ב. ד. חגיגה יב, א. כו.

עשר תעשר: פ' ראה יד, כב. ר"ה ה, א. רמ"ח אבריו: ראה תקי"ז תי' ל' (עד, א). ויניחהו בג"ע לעבדה זו רמ"ח מ"ע: בראשית ב, טו. זח"א כו, א. זח"ב קסה, ב. ובכ"מ.

שראשית ההשתלשלות הוא מבחי' חכמה כמ"ש ראשי' חכמה: תהלים קיא, י. ראה זח"א לא, ב. תקי"ז ריש תי' ל'. פרדס ש"ג פ"ג ע"ח שער דרושי אביע" (שמ"ב) פ"א.

עין לא ראתה אלקי' זולתך: ישעי' סד, ג. לכבודי בראתיו יצרתיו: ישעי' מג, ז.

שעל הכסא דמות כמראה אדם: ע"פ יחזקאל א, כו.

חכמה הנק' כבוד ל"ב נתיבות כידוע: ראה זח"ג לג, א. פרדס ש"ג מע' כבוד. מאמרי אדהאמי"צ בראשית ע' ג. וש"נ.

כל אשר חפץ ה' עשה: תהלים קלה, ו.

ברוחני' כמו האבות כידוע יש חילוק בזה בין במ"ע שבזמן למ"ע שלמעלה מהזמן רק אפשר שבהן יש הפרש משאר נשים לפי שאמרו ג' אבות הטעימן מעין עוה"ב שהוא לאחר הבירור דבין' יהי' למעלה כמ"ש א"ח ע"ט"ב וע"כ א' כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה כו' כמ"ש במ"א).

והנה באמת עדיין אין דבר זה מתיישב היטב על בוריו דהלא ידוע דעכשיו נא' והוא ימשל כך דבחי' מ"ה דדכורא מושל על בחי' בין דנוק' לפי שכל עיקר המוחי' שלה מקבלת מחזה דז"א, [שבתחלה הי' דו פרצופי' ואחר הנסירה מלבשת עד החזה כו'] וגם בהיותה בבחי' פב"פ כמו במ"ת ובזמן דוד ושלמה כו' מ"מ נא' והוא ימשל כך כו' (כמו הלבנה שגם במילואה מקבלת הכל מאור השמש או כמו זכר ונקבה גשמיים דגם שהנקבה פרצוף בפ"ע מ"מ מקבלת מן הזכר והוא ימשל בה כו' שכלולה בדעת דדכורא וע"כ מ"ע שהז"ג פטורות כנ"ל), וגם זה ידוע דשורש רמ"ח מ"ע בין שהז"ג ובין שאין הז"ג שכללותם הוא רק בחי' ה"ח שבדעת דז"א, וא"כ גם שאין הז"ג יכולים לצאת הנשים ע"י בעליהן מאחר שנכללות דעתן בדעת דז"א כו' ואם מפני שלפרקים או לעתיד כתי' א"ח ע"ט"ב ואינה בחי' מקבל כלל מז"א הרי אז מ"ע שהז"ג ומ"ע שאהז"ג שוין שחייבות בשתייהן ולא נפטרו כלל בבעליהן כו' ואם נא' שבבחי' פב"פ אין ה"ח דמ"ע נמשך למל' מהחזה אלא מבחי' ארחין דגלגלתא כו' מ"מ יצאו י"ח ע"י בעליהן מאחר שנא' והוא ימשל כך כו' ומהו ההפרש בין שהז"ג לשאין הז"ג כו', ועוד דעכשיו בזמן הגלות בחי' המל' אינה רק בחי' נקודה תחת יסוד ולפעמים מלבשת עד החזה כנ"ל כמו בשבת כו' והמצות נתנו לבנ"י גם בהיותם בגלות וא"כ למה במ"ע שאהז"ג לא יפטרו ע"י בעליהן כמו במ"ע שהז"ג כו', וע"כ הדרא קושי' לדוכתי' דגם שיש לנשים עכשיו שרש בלמעלה מהזמן כמו לעתיד דכתי' א"ח ע"ט"ב כו' מ"מ מצד שהמצות שרשן רק ה"ח דז"א, כמ"ש זה זכרי כו' יכולי' הנשים לצאת י"ח משום שנכללי' עכשיו עכ"פ בדעת דז"א כמ"ש והוא ימשל כך כו' ולמה יהי' הפרש בין שהז"ג לשאין הז"ג כו' וד"ל.

אך הנה יש להקדי' לזה ענין א' הידוע בכללות כל הנשמות שיש בהן ה' מדרי' נר"ן חי' יחידה וגם מי שאינו רק בבחי' נפש דעשי' יש לו גם בחי' רוח ונשמה ח"י רק שבחי' נפש בא בגילוי בעשי' ובחי' רוח נשאר בהעלם ביצי' ובחי' נשמה נשאר בהעלם בבריאה ובחי' חי' באצי' כידוע דה' מדרי' דנר"ן ח"י נפש בעשי' ורוח ביצי' ונשמה בבריאה ובחי' חי' בחכ' שבאצי' ובחי' יחידה בבחי' כתר כו', וזהו דרך כלל בכל מצויאות נפש או רוח ונשמה דנר"ן הם בבחי' בי"ע וחי' שלהם בבחי' מזל'א כמו שאמרו גבי חברי דדניאל אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי דהיינו המראה שראה

עשה, שמבחי' הרצון דוקא שהוא מבחי' סוכ"ע נעשה התהוות העשי' גשמיו' משא"כ בבחי' השתלשלו' לכבודי בראתיו כו' מבחי' חכמ' לא הי' באפשרי להיות התהוות הגשמיו', וז"ס נעוץ סופן בתחלתן סוף מעשה במחשבה תחלה, ומה שארז"ל אין לך עשב שאין לו מזל כו' היינו שהמזל רק מגדלו ונותן בו טעם כמשל התהוות מתיקות התפוח מהכח הצומח שיש בארץ אבל גופו הוא באמת מלמעלה מבחי' סוכ"ע. והגם שיש כמה ברואי' שוני' לאין קץ ותכלי' ואיד נמשך זה מאא"ס ב"ה שהוא אחדות פשוט להיו' בחי' רבוי כו', אך הענין לפי שההמשכה הוא ע"י מדות חסד דרועא ימינא כו' ומ"מ אא"ס ב"ה ממש הוא העושה וכל הע"ס הם כגרזן ביד החוצב בו ש"מ האדם חוצב כו', והיינו שהם בחי' כלים, ועי"ז נעשה בחי' רבוי יהי' אור מחסד וכן מים, ורקיע מבחי' גבורה כו'. וזהו ענין ארץ קדמה שבחי' ארץ שהיא בחי' התהוות גשמיו' קדמה לשמי' שהם רוחני' כי היא נמשכ' דוקא מבחי' סוכ"ע כנ"ל.

(ג) **והנה** האדם יש בו ב' הבחי', שנפשותיו האלקי' והבהמי' הם מבחי' ממכ"ע מפני אדם ושוור וגופו שהוא גשמי שרשו מבחי' סוכ"ע, ושהיו יכולים להתחבר יחד הוא ע"י התורה שהיא משים שלום בפשמ"ט. והענין שיש בחי' רצון ובחי' חפץ והוא בחי' פנימי' הרצון שע"ז נאמר וראית את אחורי ופני לא יראו. והפי' כי הרצון הוא רק בחי' חיצוני', כמו כשרוצה לעדור ולחרוש שהתכלי' בזה הוא כדי להוציא פירות, וכן העוסק במו"מ שהתכלי' הוא קיבוץ הממון להרויח אשר לזה יש לו חשקות והוא נק' חפץ בלה"ק אבל גוף המעשה שחורש וקוצר וכן מה שעוסק במו"מ הרצון שבזה הוא בחי' חיצוני' וזהו הנק' רצון כו'. וכך יובן ג"כ למעלה שבחי' רצון העליון הוא בחי' סוכ"ע שבחי' חכמ' נחשבת לגבי' כמו בחי' עשי' כמ"ש כולם בחכמ' עשית ועי' רצון זה הוא שנתהוה בחי' הגשמיות. אבל בחי' חפץ הוא למעלה מזה והוא בחי' המצות שיש לו ית' חפץ בהן. והנה בתורה יש ב' הבחי', אורייתא מחכמה נפקת בחי' ממכ"ע, והרצון שבמצות בחי' סוכ"ע, והתחברותם הוא ע"י החפץ שבהם שהוא בחי' פנימי' החכמה [נפנימי' הרצון] כו' וכמ"ש ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר, שבחי' החפץ הוא בבחי' התורה אשר קדשנו במצותיו, אשר מל' אשרי שהוא דבר המאושר וטוב מבחי' חפץ כו', לכן העוסק בתורה משים שלום ומחבר סוכ"ע וממכ"ע בין בפשמ"ע ובין בפשמ"ט כנ"ל.

(ד) **והנה** ביום חתונתו זה מ"ת הגם שהוא משל גשמי אבל כן הוא באמת שכני' נק' בשם כלה ואורייתא מחכמ' נפקת הוא כמשל הטפה שנמשכת

נעוץ סופן בתחילתן: סי' יצירה פ"א מ"ז.
סוף מעשה במחשבה תחילה: פיוט לכה דודי.
אין לך עשב: ראה ב"ר פ"י, ו.
חסד דרועא ימינא: תקי"ז בהקדמה ד"ה פתח אליהו (י, א).
וראית את אחורי: תשא לג, כג.
כולם בחכמה עשית: תהלים קד, כד.
אורייתא מחכמה נפקת: זחי"ב סב, א. פה, א.
קכא, א. ובכ"מ.
ה' חפץ למען צדקו: ישעי' מב, כא.
ביום חתונתו זה מ"ת: שה"ש ג, יא. תענית כו, ב.

ג' אבות הטעימן מעין עוה"ב: ב"ב טז, ב. וראה
שער האמונה לאדהאמ"צ נד, ב. ושי"ב.
כל אשר תאמר אליך שרה . . כמ"ש במ"א: וירא
כא, יב. ראה לקו"ת שה"ש טו, ג. תו"ח חיי"ש קכו,
א ואילך. ובכ"מ.
והוא ימשל כך: בראשית ג, טז.
זה זכרי: שמות ג, טו.
אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי . . . חדרה נפלה
עליהם: מגילה ג, א. דניאל י, ז.

מהמוח וכמו שבגשמיו א"א להיו' הטפה נמשכת אלא ע"י הכלי והאדם ידע כו' והוא בחי' דעת התקשרו' שע"י נמשך בחי' התורה דמחכמ' נפקת, דהיינו שלא יהי' ההתבוננו' בבחי' מחשבה בלבד אלא בתקיעת הדעת והתקשרו' ממש בחי' ביטול ואז אח"כ כשעוסק בתורה ממשך בחי' הטפה ומשים שלום כו'. והמשכת בחי' דעת זה לכל השנה שבכל יום ויום צ"ל כן דע את אלקי אביך ועי"ז ועבדהו בלב מבחי' אחד יחו"ע ויחוו"ת להיו' עי"ז ואהבת כו', ואח"כ והיו הדברים כו' בחי' הטפה שמחכמה, הוא ע"י הלולב ומיניו שבסוכו' שאז נמשך בחי' דעת זה בלב כללו' נשמו' ישראל, כי ד' מינים הם מבחי' ד' אותיות הוי"ה שהוא מבחי' חכמ' ביטול שע"י ממשיכי' בחי' הדעת. וגם לפי שהם בחי' גשמיו' דהיינו שנשפלה ההארה בבחי' צומח גשמי וארץ קדמה ששרש הגשמיו' מאד נעלה לכן עי"ז דוקא ממשיכי' האור כנ"ל בשבעת ימים שלפני שמ"ע שהם שבעת ימי המשתה שלפני היחוד שבהם ממשיכי' בחי' הדעת שהוא הכלי להמשכת הטפה כו', וגם מצות סוכה והיא נעלי' בערך גם מבחי' הלולב ומיניו כי היא בחי' מקיף שאינה יוכל להתגלות בבחי' פנימי', בחי' פנימי' בינה והיינו מבחי' תעלומות לב שלמעלה מבחי' גלוי, והוא ענין א' עם יוכ"פ בחי' תשוב' עילא' בינה ועיקר תשובה בלב כי בינה ליבא פי' פנימי' הלב ועי"ז לפני הוי' תטהרו למלאו' כל הפגמיו' והחסרונו' שנעשו בתורה כי זוהי למעלה מבחי' התורה כו', ומזה נעשה אח"כ סוכות בסכך שמקיף מלמעלה אם הבנים שמחה כי בפנימי' א"א להתגלות, וז"ש לשמש שם אהל בהם כחתן יוצא מחופתו שכן גם בחתן וכלה מתחלה מכניסי' אותם תחת חופה שהיא בחי' מקיף מלמעלה ואח"כ ישיש כגבור לרוץ אורח כו', והוא למעלה מבחי' מ"ת שבשבוועות כנ"ל. ואח"כ הוא בחי' שמ"ע היינו שבחי' מקיף זה נכנס אז בבחי' גילוי בפנימית.

והנה בשמ"ע עושי' הקפות שמקיפי' עם הס"ת את המקום שקוראי' עליו בספר. והוא לרמוז בזה על ענין הכונה הנ"ל דארץ קדמה כו' כי הנה הס"ת עצמה הנכתב' בדיו ע"ג קלף הוא בחי' עשי' גשמיו' אבל הקריאה בפה שע"י האותיות הדבור אף כי אחה"ע מהגרון ובומף מהשפתים שהם גשמיו' היינו שהפה הוא בחי' כלי להאותיו', קבען בפה בבחי' קביעות ממש, אבל מקורן בנפש הרוחני' ונמשכי' מן השכל כמ"ש בחכמ' יסד ארץ, אבא יסד ברתא, כנרא' בעליל שהתינוק לפי שאין לו חכמ' אינו יכול לדבר כו', וזהו שמקיפי' אותם עם הס"ת הגשמיו' משום דארץ קדמה ששרש הגשמיו' נעלה יותר כו', וכן בשעת נישואי חתן וכלה נקבה תסובב גבר.

באים ומתלבשים בבחי' מעשה בזמן ומקום רק שאינם תלויים בזמן דוקא א"כ גם כמ"ע הללו יצאו הנשים במצות שעושין הזכרים כמו כמ"ע שהז"ג, ואם נא' ישיש שורש לנשים גם בלמעלה מהזמן (לפי שכל הנשמות נולדו מיחוד זון' בבחי' האצי' בין נשמות דדכורא ובין נשמות דנוק' כו') א"כ יהיו יוצאי' גם בהם ע"י הזכרים ולמה מ"ע שבזמן ניבדל מ"ע שלמעלה מן הזמן ולפי"ז הקושי' הוא ממ"נ דאם אין שורש כלל לנשים בלמעלה מהזמן יהיו פטורות לגמרי כמ"ע שאהז"ג ואם יש שורש לנשים בלמעלה מהזמן יהיו יוצאים גם בהם ע"י הזכרים כמו שיוצאי' כמ"ע שהז"ג וד"ל.

אלא צ"ל דודאי יש שרש לנשים בלמעלה מהזמן (מטעם הנ"ל ששורש א' לנשמות זכרים ונקבות כו') וע"כ הם חייבות כמ"ע שאהז"ג אך מה שאין יוצאי' בהם ע"י בעליהן הזכרים כמו כמ"ע שהז"ג היינו מפני שבמ"ע שבזמן ששרשם בבחי' החזה שדבוק שם בחי' המוחי' דנוק' ונכללת בדעת דדכורא ע"כ יוצאי' ע"י בעליהן אבל כמ"ע שאין הזמן גרמא שאין הנוק' מלבשת שם היאך תצא ע"י בעלה מאחר שאינה נכללת בו והיא חייבת בהן מפני שיש להן שורש שם כנ"ל וד"ל.

אך עדיין י"ל היאך אפשר שיש שורש לנשים בלמעלה מהזמן מאחר שכל עיקר הנוק' שמשם שורש נשמות הנשים אינה מלבשת רק עד החזה ולא למעלה מהחזה כנ"ל והזמן שרשו רק בבחי' המל' שהוא למטה מן החזה ולא למעלה הימנו כלל, אמנם שורש הדברים הוא אעפ"י שאין המל' מלבשת בבחי' הלבשה רק עד החזה מ"מ שרשה הוא למעלה מעלה גם מבחי' המוחי' דז"א שהרי ידוע דלפעמים נבנה בנין הנוק' בפרצוף כמ"ע ועומדת כפ"פ ולא עד החזה בלבד ולעתידי יהיו שוין בקומתן ולפעמים עולה המל' עד פנימי' ע"י כמו בנעילה דיוהכ"פ, וא"כ גם כמ"ע שאין הזמן גרמא שהוא למעלה מהזמן שבבחי' המל' שמלבשת בחזה חייבות הנשים מצד שורש בחי' הנוק' עצמה כמו שהוא במוחי' ומדות כפ"ע ומכש"כ כשאינה מקבלת מז"א כלל כמו לעתיד או לעכשיו בפרקים כנ"ל, וע"כ א"א לומר שבמ"ע שאהז"ג יהי' הנשים יוצאות י"ח בבעליהם אלא צריכים לעשות בעצמן דוקא, דמה שיוכלו לצאת ע"י בעליהן א"ז רק באותה מדרי' שהן נטפלות לבעליהן כמו כמ"ע שבזמן שהוא במקום שהיא נטפלת לחזה כו' אבל לא באותה מדרי' שהן בשרשן במל' כשהיא בבחי' מהות כפ"ע כמו בבחי' פכ"פ ושיוין בקומתן ולמעלה מזה כמו כאשר תתעלה המל' ונק' א"ח עט"ב כידוע וע"כ כמ"ע שאהז"ג חייבות לעשות בעצמן כמו הזכרים ממש, ואין יוצאי' י"ח ע"י בעליהן כלל וד"ל. (ואפי' נשמות הגבוהות דנשים כמו האמהו' שרה רבקה רחל ולאח שלפני מ"ת שקיימו כל המצות

אחה"ע מהגרון: ראה סי' יצירה פ"ב מ"א. וראה כמ"מ בס' מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' קה. קבען בפה: סי' יצירה שם מ"ג. בחכמ' יסד ארץ: משלי ג, יט. אבא יסד ברתא: זח"ג רמת, ב. רנו, ב. ועוד. נקבה תסובב גבר: ירמ' לא, כא.

דע את אלקי אביך: דה"א כת, ט. ואהבת... והיו הדברים: ואתחנן ו, ה"ו. בינה ליבא: תקו"ז בהקדמה ד"ה פתח אליהו (יז, א). לפני הוי' תטהרו: אחרי טז, ל. לשמש שם אהל: תהלים יט, ה.

מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ג ע' אקה. שער האמונה לאדהאמ"צ כד, ב (וע"ש כמ"מ). אהיה אחרי ע' פז וע' צ. ובכ"מ. א"ח עט"ב כידוע: משלי יב, ד. וראה גם שערי תשובה לאדהאמ"צ כג, ג.

ולעתידי יהיו שוין בקומתן: ראה ע"ח שער מיעוט הירח (שלי"ן פ"ו). ולפעמים עולה המל' עד פנימי' ע"י כמו בנעילה דיוהכ"פ: ראה פע"ח שער יוהכ"פ (שכ"ז) ספ"א ופ"ה. ת"א בשלח סב, א. לקו"ת מסעי צג, ד. שה"ש כא, א. סידור עם ד"ח רמט, ג, רנ, ד.

והנה אחר שנמשך ההמשכה בפנימי נאמ' עצרת תהי' לכם, עצרת ל' קליטה ועיכוב דהיינו שלא תהא פולטת ח"ו אלא שיהי' נקלט ונתפס ממש בלב איש ישראל להיו' מזה כן על כל השנה בחי' דעת ואוריית' מחכמ' נפקת כו' וכמ"כ הוא בחי' עצרת למעלה, וז"ש אז מוריד הגשם שהיא בחי' תורה ובל' הזהר נק' שערות וכמ"ש קוצותיו תלתלים דכמו השערות יש לכל שיערה יניקה חיוחדת מהמוח כן כל פרטי ההלכות הם המשכות פרטיים מבחי' חכמה עילאה כו' וכמו"כ הוא . . * ואח"כ הלידה בזש"פ התגלות הנשמות כו'. והנה בשבועות הי' ע"י דבור ויאמר ה' וידבר ה' וביוכ"פ תשובה בלב אבל בשמ"ע הוא בבחי' מעשה וארץ קדמה כו' לכן נקלט ונתפס היטב להיו' עצרת לכם וד"ל.

להבין מ"ש בלקוטי תורה בענין טעם דמ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות ושאין הזמן גרמא חייבות לפי ששורש נשמות הנשים הוא מעלמא דנוק' בחי' המל' שהוא בבחי' זמן מלך מלך וימלוך כו' ובחי' המל' מלבשת עד החזה דז"א, שהוא עד בחי' הדעת דז"א שכולל חו"ג שמשם שורש ה"ח דרמ"ח מ"ע וה"ג דשס"ה ל"ת והדעת דנוק' כלול בדעת דדכורא ע"כ מ"ע שהז"ג שהוא רק בבחי' המל' שמלבשת לחזה בלבד הרי שם נכללת ונטפלת בדעת דדכורא, ולכך פטורים לפי שיוצאים י"ח במ"ע שעושיין בעליהן הזכרים אבל מ"ע שאין הז"ג ששרשם למעלה מן החזה שאין בחי' מל' מלבשת שם חייבות לעשות בעצמן ואין יוצאות בהן במה שעושיין בעליהן הזכרים אחר שאינן נכללי' שם בבעליהם כו'.

אך א"כ יש להקשות קושי' גדולה וחזקה למה מ"ע שאין הז"ג נשים חייבות לעשות בעצמן הי' לפוטרו' לגמרי מאחר שמ"ע הללו למעלה מהזמן שהוא למעלה משורש הנשים שהוא רק בבחי' הנוק' בחי' מל' כנ"ל שאין בחי' מעשה שלהן מגיע לשם כלל, אלא בהכרח לומר דגם שמ"ע שאהז"ג הם למעלה מהזמן מ"מ הרי הם

ח"א ע' תיג: דשורש בחי' הזמן הוא במל' כמ"ש ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך כו' וכמ"ש בפע"ח דמ"ע שהז"ג נשים פטורות כו'.

וראה גם על הלקו"ת להאריז"ל בענין מ"ע שהזמן גרמא באוה"ת פ' בא ע' שמט, ושם שקוי"ט בזה ומביא ג"כ מס' מערכת אלקות שער האדם בתחילת השער וז"ל: שהרי היא משועבדת לבעלה ככל הזמנים ואולי מפני כו' ברוך כבוד ה' ממקומו בזמנים ואין צריכות המשכה כמו האנשים ולכן תשאר' היא משועבדת לבעלה אבל מ"ע שלא הזמן גרמא הן חייבות כמו האנשים כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם כי אין אדם מקדיש דבר שאינו ברשותו כי כולם פונים למקום אחד ע"כ.

ועוד בארוכה על הלקו"ת בראשית באוה"ת פינחס ע' אקצט. ביאורו"ז להצ"צ ח"א ע' קמח. וראה סה"מ תרכ"ט ע' רמח. וע' שלג.

בלקו"ת בענין טעם דמ"ע שהז"ג: ראה טעמי המצות (בלקו"ת להאריז"ל) פ' בראשית. ע"ח שער קיצור אבי"ע (ש"נ) פ"ד. שער מאמרי הרשב"י על תקו"ז תס"ט (ת"א תשכ"א, דף ט' ע"א). וראה גם ס' כנפי יונה ח"א פע"א.

דמ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות: קידושין כט, א (במשנה). ובכ"מ.

מלך מלך וימלוך כו': ראה זח"א לד, א.

להבין מ"ש בלקוטי תורה: מאמר זה הוא מפ' בא תקע"ב. ואולי הוא הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי.

המאמר הובא גם בתו"א קמ, ג [ובהוצאות קודמות של התו"א הוא הוא בדף קמב, א], וז"ל: אולי מהאי טעמא נשים פטורות ממ"ע שהזמן גרמא כי הזמן הוא בחי' אחרונה ועיקר הזמן למטה בעשי' וצריך בירור והם אין בהם כח לברר כו', ובמקום אחר נתבאר הטעם בענין אחר דבחי' נוק' הוא זמן ומקום והמצוה התלוי' בזמן היינו להמשיך מלמעלה דהזמן בזמן ובבחי' נוק' אין כח זה כו' כיון שעיקרה בבחי' זמן, וע' בטעמי מצות התירוץ בענין אחר ונת' זה בפ' בא תקע"ב. ע"כ בתו"א [נקאי על המאמר שלפנינו שהוא מפ' בא תקע"ב].

וראה תו"א בהוספות קיא, ב (נדפס גם בסה"מ תקס"ו ע' עח): וכידוע בע"ח הטעם דמ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות לפי ששורש הזמן הוא בבחי' נוקבא כו'. ועד"ז הובא בס' מאמרי אדה"ז עה"ת ח"א ע' קלח. סה"מ תקס"ח ח"א ע' לד. ע' תל. ח"ב ע' תרעג. מאמרי אדהאמ"צ בראשית ע' תקכ. שמות ח"א ע' קג. נ"ך ע' רכו. תו"ח שמות ח"א רמב, ד. אמרי בינה שער הק"ש פל"ז. פמ"ח. פירוש המלות לאדהאמ"צ סז, ג. שערי תשובה לאדהאמ"צ קה, ב. וראה הלשון בסה"מ תקס"ח

קוצותיו תלתלים: שה"ש ה, יא.

* חסר כאן כמה תיבות שנקרע בשולי הגליון בגוכתי"ק.